

N:o 12.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående disposition af en del af indragna fanjunkarebostället 1 mantal Refvinge n:is 3 och 10 i Malmöhus län; gifven Stockholms slott den 31 december 1890.

Med bifall till en af Kongl. Maj:t i ämnet aflåten nådig proposition medgaf 1886 års Riksdag, att vid förestående indragning till statsverket den 14 mars 1890 af fanjunkarebostället 1 mantal Refvinge n:is 3 och 10 i Refvinge socken och Torna härad af Malmöhus län från bostället finge afsöndras mark af omkring 225 tunnlands vidd för att användas såsom vapenöfningsplats för kongl. södra skånska infanteriregementet. Sedan chefsembetet vid regementet gjort framställning om utvidgning af det för mötesplatsen bestämda område, hvilket på grund af öfverenskommelse med vederbörande innehafvare af bostället fått, innan den för afsöndringen bestämda tidpunkt inträffat, tagas i bruk och befunnits otillräckligt för ändamålet, föreslog Kongl. Maj:t i en till 1889 års Riksdag aflåten nådig proposition att vid bostället Refvinges indragning till statsverket fyra till bostället hörande jordområden om tillsammans 40 hektar 20 ar finge jemte derå befintliga, kronan tillhöriga byggnader afsöndras från bostället och öfverlemnas till disposition af södra skånska infanteriregementet. Denna framställning blef af Riksdagen bifallen.

I fråga om dispositionen för tiden efter den 14 mars 1890 af den del af omförmälda boställe, som ej var afsedd att användas för södra skånska infanteriregementets behof, anförde domänintendenten i Malmöhus län uti ett af honom med anledning af framställningen om vapen-

öfningsplatsens utvidgning afgifvet underdånigt yttrande, att då de till bostället hörande egor, hvilka med undantag af några torfmossar och en del madäng, bestode af särdeles mager sandjord, delvis flygsandsfält, hvilken såsom åker hade ett mycket ringa värde, med få undantag egnade sig bättre till skogs- än landtbruk, det syntes vara för kronan fördelaktigast att upplåta all boställets kvarvarande mark till skogsodling med undantag af madängarne vid Löddeström, hvilka kunde bortarrenderas särskildt eller tilläggas indragna militiebostället Refvinge n:is 4 och 6 eller ock så förvaltas, att höskörden årligen försålde. Att upplåta boställets dåliga egor till skogsodling ansåg domänintendenten så mycket mindre kunna vålla någon svårighet, som de voro belägna ej särdeles långt från Dalby kronopark och därför lämpligen borde kunna ställas under samma förvaltning som denna.

I detta domänintendentens förslag instämde revirförvaltaren, dock med den förändring, att alla egorna, som ej komme att för regementets behof användas, och således äfven madängarne vid Löddeström, enligt hans åsigt borde ställas under vård och förvaltning af skogsstaten, som derefter finge ombesörja utarrendering i författningens ordning af de för skogsbruket ej tjenliga ängar och mossar. Enligt hvad revirförvaltaren tillika meddelade, komme ingen särskild kostnad att erfordras för den ifrågavarande markens bevakning, hvilken lämpligen kunde uppdragas åt den på mindre än en mils afstånd vid Dalby kronopark stationerade kronojägare.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län ansåg, särskildt med afseende å hvad revirförvaltaren meddelat, att någon tvekan ej borde förefinnas om lämpligheten att åt skogsstatens vård och förvaltning öfverlemna den till vapenöfningsplats ej afsedda jorden, som vore af dålig beskaffenhet och bestode, med undantag af ofvan omförmälda madängar, af mycket mager sandjord, till en del flygsandsfält, som till åkerbruk egde ringa värde. Madängarne vid Löddeström borde dervid ej undantagas, då någon anledning att såsom jordbruksegendom bibehålla dessa, från annan kronans jordbruksdomän långt aflägsna ängar, enligt Kongl. Maj:ts befallningshafvandes uppfattning icke vore för handen. Kongl. Maj:ts befallningshafvande fäste härjemte uppmärksamheten på fördelen för staten att begagna detta tillfälle att utan någon kostnad i ett skogsfattigt län såsom Malmöhus använda till skogsbruk tjenlig, i närheten af förut befintlig kronopark belägen mark, hvarigenom statens verkliga fördel mera tillgodosåges än genom egendomens utarrendering, helst arrendet under alla förhållanden måste blifva ringa, under det att den på flera ställen spridda åkerjorden och ängs-

marken, som ej genast planterades, kunde af skogsförvaltningen till torpare upplåtas och statsverket derigenom beredas direkt inkomst, som måhända icke afsevärdt understege hvad det svårbrukade och magra hemmanet kunde komma att betinga i arrende.

Lika med Kongl. Maj:ts befallningshafvande hemställde kongl. domänstyrelsen, att, derest den ifrågasatta utvidgningen af vapenöfningsfältet komme till stånd, den del af bostället, som derefter funnes kvar, måtte i sin helhet ställas under skogsstatens vård och förvaltning.

Sedan Kongl. Maj:t, vid underdånig anmälan af den Riksdagens skrifvelse, deri Riksdagen meddelat sitt bifall till ofvan omförmälda nådiga proposition angående utvidgning af Refvinge exercisfält, genom nådigt beslut den 19 juli 1889 anbefalt domänstyrelsen att under ett år från den 14 mars 1890 på för kronan förmånligaste vilkor ombesörja skötsel och vård af den för södra skånska infanteriregementet icke afsedda del af bostället samt att i god tid före utgången af berörda tid till Kongl. Maj:t inkomma med förslag till disposition för framtiden af ifrågavarande del af bostället, har domänstyrelsen i underdånig skrifvelse den 28 mars innevarande år anmält, att, sedan styrelsen anmodat Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län att föranstalta om utarrendering af berörda del af bostället för den af Kongl. Maj:t stadgade tid, domänstyrelsen från Kongl. Maj:ts befallningshafvande mottagit två särskilda, genom dess försorg afslutade skriftliga arrendeaftal, det ena angående ett till bostället hörande, i handlingar öfver enskifte i Refvinge by år 1831 med litt. B betecknad utskifte, innefattande, förutom impedimenter, 1 har 83,7 ar åker och tomter samt 17 har 8,8 ar äng, för hvilket område i arrende erhållits 175 kronor, och det andra rörande upplåtelse af den bostället i öfrigt tillhörande jord, som icke ingått i den för södra skånska infanteriregementet afsedda del af bostället, utvisande att för berörda jord, hvars ytvidd, impedimenter oberäknadt, utgjorde 115 har 17,3 ar, hvaraf 79 har 7,5 ar åker och tomter samt 36 har 9,8 ar äng, betingats en arrendeavgift af 1,300 kronor.

Domänstyrelsen har i sin nyssberörda underdåniga skrifvelse vidare anfört, att då, hvad först anginge utskiftet, detta, enligt hvad Kongl. Maj:ts befallningshafvande numera upplyst, vore beläget på nära 1/2 mils afstånd från boställets öfriga egor, men intill ett utskifte, tillhörande indragna militiebostället Refvinge n:is 4 och 6, samt nästan uteslutande bestode af torfjord, som till större delen vore odlingsbar och föga syntes egna sig till skogsodling, styrelsen ansåge sig i fråga om berörda skifte böra frångå sitt förut väckta förslag och hemställa, att detta skifte finge genom styrelsens försorg utarrenderas till den 14

mars 1897, då gällande arrendekontrakt för sistnämnda boställe utginge, för att derefter sammanslås med detta under ett arrende.

Återstoden af den mark, som ej anslagits till exercisfält och hvars areal, på sätt förut nämnts, utgjorde 115 har 17,3 ar, vore, såsom utvisades af en domänstyrelsens skrifvelse bilagd karta, å hvilken exercisfältet utmärktes med i grönt färgade gränser, fördelade i två, af exercisfältet skilda egotrakter, af hvilka den mindre, norr om fältet belägna med en areal af omkring 14 har utgjordes hufvudsakligen af madängar, och den andra, innehållande omkring 100 har, hvaraf circa 78 har åker och tomter samt circa 22 har äng, enligt hvad revirförvaltaren meddelat, bestode till största delen af ren flygsand.

Orsaken till det jemförelsevis höga arrendet af omkring 11 kronor per har, som erhållits för ifrågavarande egotrakter, derå ej finnes något kronan tillhörigt hus, vore enligt revirförvaltarens åsigt att söka deri, att i arrendet inginge madängarne, som uppgäfves kunna lemna årligen ända till 100 lass hö och ansåges ega ett arrendevärde af 700 à 900 kronor, samt att den antagna arrendatorn vore i tillfälle att erhålla underarrendatorer af den upplåtna marken i torpare, som bebodde egna hus å egorna.

Domänstyrelsen ansåge fortfarande nu ifrågavarande egotrakter ej böra såsom jordbruksdomän bibehållas. Utom det af styrelsen förut framhållna förhållande, att större delen af marken lämpade sig mera för skogsodling än för jordbruksändamål, talade härför äfven den omständighet, att å ingendera egotrakten finnes någon kronan tillhörig byggnad; och utan åbyggnader syntes ej ett nöjaktigt arrende kunna påräknas för så lång tid som den, hvarunder kronodomän enligt kongl. kungörelsen den 10 november 1882 borde upplåtas, eller 20 år. Vål finnes å egorna torplägenheter med innehafvarne tillhöriga hus, men äfven om dessas belägenhet och förhållandena i öfrigt skulle medgifva, att ifrågavarande egoområden till brukning fördelades mellan torpen, vore ovisst, om torparne, hvilka ju i sådant fall blefve de ende, som med fördel kunde arrendera de särskilda lotterna, vore i stånd att prestera erforderlig säkerhet för arrendevilkorens fullgörande. I allt fall skulle förfarandet att på detta sätt öka de små arrendeegendomarnes antal stå i strid med de grundsatser, som under senare tider gjort sig gällande i afseende å domänförvaltningen. Under åberopande i öfrigt af hvad i styrelsens förut i ärendet afgifna underdåniga utlåtande anförts, hemställde styrelsen, att ifrågavarande, exercisfältet i norr och söder angränsande egotrakter finge ställas under skogsstatens vård och förvaltning såsom kronopark, i hvilket fall de bland egorna ingående

madängar kunde upplåtas i enlighet med de stadganden, som gälde i afseende å kronopark tillhörande höslätter, och de smärre egostycken i öfrigt, som ej genast kunde till skogsplantering användas, utlegas till de å egorna bosatta torpare med skyldighet för desse att biträda vid förefallande skogsarbeten.

Sedan Kongl. Maj:t den 24 april innevarande år meddelat nådigt beslut, i öfverensstämmelse med domänstyrelsens förslag, i fråga om det till bostället hörande utskifte samt anbefalt domänstyrelsen att under ett år från den 14 mars 1891 på de för kronan förmånligaste vilkor ombesörja skötsel och vård af återstoden af den till exercisplats ej anslagna delen af bostället, har Kongl. Maj:t nu ånyo låtit detta ärende inför sig anmälas; och vill Kongl. Maj:t, med afseende å hvad domänstyrelsen anfört, härmed föreslå Riksdagen att medgifva, att de till ifrågavarande boställe hörande, exercisplatsen i norr och söder angränsande egotrakter om tillhoppa 115 har 17,3 ar må från den 14 mars 1892 ställas under skogsstatens vård och förvaltning.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

F. v. Essen.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 31 december 1890.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern friherre ÅKERHJELM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve LEWENHAUPT,
Statsråden: herr WENNERBERG,
friherre PALMSTIERNA,
friherre VON ESSEN,
friherre ÅKERHJELM,
ÖSTERGREN,
GROLL,
WIKBLAD.

Departementschefen, statsrådet friherre von Essen föredrog vidare:

Domänstyrelsens den 28 mars innevarande år aflåtna, den 24 sistlidne april förut anmälda underdåniga skrifvelse, deruti styrelsen till åttlydnad af föreskriften i nådiga brevet den 19 juli 1889 afgifvit förslag till disposition för tiden efter den 14 mars 1891 af den till exercisplats för södra skånska infanteriregementet icke afsedda del af förra fanjunkarebostället 1 mantal Refvinge n:is 3 och 10 i Refvinge socken och Torna härad af Malmöhus län.

Sedan föredragande departementschefen erinrat, att Kongl. Maj:t vid ärendets föredragning den 24 ofvanberörda april meddelat nådigt beslut i fråga om dispositionen af det till bostället hörande utskifte samt anbefalt domänstyrelsen att under ett år från den 14 mars 1891 på de för kronan förmånligaste villkor ombesörja skötsel och vård af återstoden af den till exercisplats ej anslagna delen af bostället,

hemställde statsrådet, att Kongl. Maj:t, med afseende å hvad domänstyrelsen anfört, måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen medgifva, att de till ifrågavarande boställe hörande, exercisplatsen i norr och söder angränsande egotrakter om tillhoppa 115 hektar 17,3 ar finge från den 14 mars 1892 ställas under skogsstatens vård och förvaltning.

Hvad statsrådet sålunda hemställt behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan — — — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

G. Vilh. Smerling.